

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

IV. De Cardinalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

temporibus, Patriarchalibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesiis, & Monasteriis pro tempore vacantibus, de personis juxta præfati Alexandri constitutionem ætate matura, gravitate morum, literarumq; scientia præditis, non ad alicujus instantiam, per commendam, & administrationem, seu conservationem, aut alio quovis modo provideatur, nisi ratione utilitatis Ecclesiarum, prudentie, nobilitatis, probitatis, experientie, atque curialitatis antiquæ, cum competentis literaturæ, & in sede Apostolica meritorum, aliter visum fuerit faciendum. Idemque in electis & postularis, quorum electiones & postulationes per sedem Apostolicam admitti consueverunt, volumus observari. Et si de minoribus ætate 30. annorum Ecclesiis aut Monasteriis hujusmodi contigerit provideri, non dispensetur cum eisdem; ut Ecclesiis citra vigesimum septimum ætatis annum, Monasteriis verò citra vigesimum secundum præfate valeant. Quinimo ut accuratius, diligentique idoneæ personæ promoveantur, statuimus, ut Cardinalis, cui electionis, postulationis, aut provisionis Ecclesiæ, seu Monasterii relatio committetur, antequam in sacro consistorio (ut moris est) referat commissionem examinis ac electionis hujusmodi sibi datam, uni cujuslibet ordinis antiquiori Cardinali in ipso consistorio per se ipsum, vel si ea die, qua sibi commissionis onus injunctum fuerit, consistorium non fuerit, per Secretarium suum, aut alium quemlibet ex suis domesticis familiaribus notam illam facere debeat, qui tres priores alius quam primum sui ordinis Cardinalibus eam significare teneantur, negotiumque electionis, administrationis, postulationisve, aut promotionis summarie & de plano per scriptum dictis relator examinet, & si qui contradixerint, his vocatis, idoneis, graves & fide dignos testes, & si expediens opusve fuerit, alios ex officio assumere, processusque & jura ejusmodi relationis, unâ cum dictis testium die faciendæ relationis secum ad consistorium deferre debeat, neque ullo modo referat, si præfatus in Curia promovendus majorem Cardinalium partem antea non adiverit, ut quæ à referente collega sint Cardinales audituri, oculata fide, quantum ad personam promovendi attinet, cognoscere possint. Promotus vero, eosdem Cardinales, qui præfatos in curia fuerint, ex antiquo more, consuetudineq; laudabili, quam primum visitare teneantur. Quem quidem morem, laudabiliter consuetudinem innovamus, ac inviolabiliter observari mandamus.

Pius IV.

Ubi ad regularium dignitates, electionis auctoritate nec gaudent, nisi per pontificiam confirmationem.

CAP. V.

Pius Quartus tantis qui paulatim in religiosos irrepleverat abusibus & ausibus nimis licentiosis aliquando, sicut par est, cupiens occurrere, suamque sedi præfate prærogativam afferre, omnes & singulas electiones quantumvis personarum ad regimina monasteriorum, prioratuum, & aliarum dignitatum conventualium, ipsarumque electionum confirmationes per quoscunque cujusvis status, gradus, ordinis, & conditionis existant, & quavis etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut majori præfulgeant dignitate, hæcenus sic præsumptas, nullas, invalidas, ac pro nullis, invalidis & profus infectis habendas esse, personasque sic ut præfertur electas & confirmatas, monasteria, aliasq; dignitates hujusmodi sine legitimo titulo possedisse & possidere, nec non illorum fructus, redditus & proventus indebitè percepisse & percipere. Ac personas ipsas ad absolutionem, & habilitationem super his, nec non confirmationem electionum de se factarum à sanctitate sua, seu Romano Pontifice pro tempore existente, aut sede prædicta, infra sex menses à data præsentium computandos impetrandum, ac literas Apostolicas super hujusmodi confirmatione in totum expediend. omnino teneri, declaravit. Et nihilominus hac sua perpetuò valitura constitutione statuit & ordinavit, quòd nullus de cetero seu in regimine & administratione monasterii vel alterius dignitatis conventualis, ad quod seu quam illum eligi contigerit, in spiritualibus vel temporalibus, antequam ritè celebrata electio à sanctitate sua aut Romano Pontifice pro tempore existente, & sede prædicta confirmata, & literæ Apostolicæ de super expeditæ fuerint, per se vel alium, in toto vel in parte, quovis quæstio colore immiscere, aut ad illud vel se recipi facere, vel aliàs pro ejus prælato gerere præsumant. Decernens omnes & singulos qui secus fecerint, jure si quod illis ad monasteria vel eorum regimina, & administrationes, ac alias conventuales dignitates per electionem hujusmodi fuerit quæsitum, eo ipso privatos, & deincepsibi ineligibiles esse, ipsaque monasteria & alias dignitates ab eadem sede impetrari posse, qui vero similes electiones confirmare præsumperit, eo ipso superiores ordinum videlicet suis dignitatibus privatos, ordinarius autem locorum etiam si Archiepiscopali & majori præcellant dignitate, ingressum Ecclesiæ interdictum, eosque ab Ecclesiarum suarum regimine & administratione suspensos existere.

TITVLVS IV. DE CARDINALIBVS.

Eugenius III. ex Concilio Constant.

Cardinalis creatio non prius rata & valida habetur, donec Cardinalatus insignia acceperint.

CAP. I.

Quoniam ex libris Romani ordinis, aliàs ceremoniarum nuncupatis, & aliis Eccles. Romanæ libris seu antiquis Codicibus comprehendi possit, & ex illis resulset, quid nominis, tituli vel honoris per secretam pronunciationem de alicujus persona in ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalem per Romanum Pontificem pro tempore in secreto consistorio factam eidem personæ in Cardinalem sic pronunciatam per promotionem hujusmodi acquiratur. Quis tamen temporibus modernis quibus aliquotiens nonnulli in secreto consistorio in Cardinales assumpti fuerunt secreto, & eis ex bonis respectibus insignia Cardinalatus saltem omnimodè assignata fuerunt, nonnullorum aliter sapere quam oportet sapere satagentium astutas consideratioes & inductiones subtilis, juxta præmissa & eorum effectum nonnulla dubia prodierunt. Nos ad submovendum causam & occasionem quorumcunq; dubiorum, quæ quomodolibet super iis insurrexere hæcenus, & possunt insurgere, præfati irrefragabili constitutione decernimus, hujusmodi pronunciationem sic in secreto consistorio de quibusvis per nos hæcenus factam, seu in po-

a Ius non acquiratur electo ante confirmationem gl. in ca. nostris. & in c. qualiter. & ca. transmissam. de elect. & ibid. Innoc. lac. And. in c. si electo. de in integr. restit. lib. 6. Et qui exercet munus in electione collatum ante confirmationem, jure suo privatur. DD. in c. avortia. de electione. in 6. Felinus in cap. de Timorem. de simonia.

a Annum 36. dierum intelligimus. l. cum heres. & Synodus. ff. de statu lib. gl. in cap. si propter. de rescript. in 6. Et dicit ultimam captam, pro completa. l. qua atate. & ibi gl. & de. ff. de testam. Actæ ad canonicatum in Ecclesia. 23. annorum sufficit. Beneficium curatum non obtinetur ante 25. ann. sine dispensatione. Episcopatus annorum 30. est. cap. cum cunctis. de prebend. cap. si eo temp. de rescript. in 6. concord. concil. Trident. sessio 23.

sterum faciendam alicui sic in Cardinalem in praxerium pronuntiato seu in posterum pronuntiando, licet per eum ad Cardinalatus initium dispositus videatur, nullum jus seu titulum re aut nomine acquisitum fuisse aut acquiri potuisse hactenus seu posse, neque aliquem per quempiam per scripturam, vel nominationem pro Cardinali reputari vel haberi debuisse seu potuisse hactenus vel debere seu posse quomodolibet in futurum, donec & quousque de similibus consilio & consensu sic pronuntiato in Romana Curia praesentis Cardinalatus insignia, videlicet per capelli tutei traditionem, ac tituli assignationem, annulique, juxta morem consuetum, in digito immisionem, absenti vero ab eadem Curia per hujusmodi capelli missionem realiter sint impensa, aut saltem in generali consistorio. Quodque in Cardinalem sic pronuntiatum, etiam postquam insignia hujusmodi omnia receperit, & etiam admissus fuerit, & receptus, ut praefertur, in electione Romani Pontificis pro tempore vocem activam aut aliquo alio actu habuisse vel habere debuisse, live posse vel debere minime censetur, donec, & quousque per Romanum Pontificem pro tempore existentem similibus consilio & consensu sibi in practicandis, consulendis & deliberandis negotiis consistorii antedicti, postquam in consistoriis aliquibus mores in talibus observari consuetos expertus, interrogatus consiliative aut consultive, responsum dandi expressa licentia tribuitur, seu ad hunc effectum (ut verbis utamur communibus) ei fuerit os apertum. Dat. Romae Calend. Novemb. 1431.

Leo Decimus.

In domos Cardinalium vs & impetu irumpentes & in eis aliquid suscipientes, panis a Pontifice pure decretis plebuntur.

CAP. II.

Temerariorum quorundam, qui S. Rom. Ecc. Cardin. praecipuas Catholicae Ecclesiae columnas ea qua convenit reverentia, observare contemnunt, & in eorum res, & bona, manus violentas a ausu sacrilego, injicere non verentur, effrenata libido nos admonet, & inducit, ut ad eorum audaciam, antequam longius prorepat, comprimendam, ea qua a praedecessoribus nostris in dictorum Cardinalium dignitatis conservationem provida sunt consideratione statuta, pro illorum observantia firmiori nostra innovationis munimine roboremus, extendamus, & ampliemus, prout temporum qualitas exigit, & tam eminenti in Ecclesia Dei dignitati conspiciemus in Domino salubriter expedire. Sane ab aliquibus citra temporibus damnabilis quidam in urbe inolevit abusus, & licentia delinquendi, quo dum Apostolica sede vacante, per Cardinales in conclavi existentes, de futuri Romani Pontificis electione tractatur, si qua de uno ex iisdem Cardinalibus quoddam in Pontificem sic electus, vox prodeat etiam non vera, illius domum vulgus atinis aggreditur, & super ea diripienda cum ipsius Cardinalis, conclave nondum egressi familiaribus eam custodientibus, vi contendit, & sic etiam effractis foribus, aut pariete effosso, aditus pateat in praedam omnium bonorum quae ibi extant, hostiliter corrumpit, nisi armatorum praesidio defendatur. Nonnulli quandoque reperiuntur ita temerarii & audaces, ut aliis etiam temporibus praetextu rixarum domos Cardinalium hostiliter & cum armis aggredi non vereantur, in eaque morantes offendere & vulnerare, ex quibus Cardinalatus honori, quibus sacrosancta militans Ecclesia, tanquam purpureo rata decoratur amictu, non parum detrahitur, & eorum generatur contemptus, & homicidiorum & aliorum scandalorum occasio exhibetur.

a Clement. si quis suadente, de panis, 17. q. 4. Navarum, cap. 27. sum. q. 1. sum. Lat.

Nos igitur hujusmodi temerarios conatus debita volentes animadversione reprimere, sacro approbato Concilio, scilicet record. Honorii III. & Bonifacii VIII. Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, contra aliquem dictae Ecclesiae Card. hostiliter irumpentes, & illis praesentia, consilio, aut favore assistentes, eosve scienter receptantes, aut defendentes, & eorum domos & aedes, ut supra, invadentes, & eorum personarum bonas editas constitutiones auctoritate Apostolica, a more praesentium innovamus. Decretentes eas debere perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari. Et nihilominus constitutiones easdem omnibus & singulis in eis contentis censuris & poenis ad omnes & singulas personas cujuscunque status, conditionis & excellentiae existentes, qui aliquas dictorum Card. domum tam tempore dicti conclavis, etiam si Romanum tunc Pontificem sic electus, quam alias quocumque, & ex quacunque causa armata manus invadentes, & in ea violenter, hostiliter aliquid diripiunt, aut quatenus ex inibi existentibus vulnerant, & eorum socios, & eos qui id fieri mandaverint, vel facturos nomine ratum habuerint, ac ipsi in vaforibus constituti in praemissis vel favorem praestiterint, & defendentes, puniendimus & ampliamus. Romae in publica sessione. Lactan. Synd. 1466. 17. Cal. Aprilis.

Pius V. Ex Bonifacii noni Decretis.

Hostiliter offendens Cardinalem per se vel alium, si non ius iustitiae, & ponitur.

CAP. III.

In foelicis saeculi pericula miserati, dolorem accipere non valemus, quod nefarii homines, plerumque sanguinem sitientes, ad illum quoque periculis, hostio animo incumbant, quos Spiritus sanctus in praesentia constituit praecipua Ecclesiae Dei, quam suo iure dominum ne acquisivit. Magna igitur ratione post alia factis recordationis Bonifacii Papa VIII. de firmum futurum consilio perpetua constitutione sancit, ut quae sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium fuerit hostiliter infectus, aut percussus, aut ceperit, aut mandaverit fieri, sociusque fuerit facientis, factumque eorum debuerit, seu dederit consilium, vel favorem, aut receptum, aut defendentem scienter eundem, tanquam lata auctoritate a reus, perpetuo sit infamis, & praeterea de officio, bannitus, & interfectus. Omnia eorum officia, & praesentia perpetuo subiaceant, nullus eorum debet, nullusque ei in iudicio respondere teneatur, donec auctoritate, vel republica applicatis. Item eorum officia, & praesentia, & officia spiritualibus, & temporalibus sit ipso iure privatus, sed & ipse interfectus, & eorum officia, & praesentia in eorum tenentiam incurrat, quam solus Romanus Pontifex, excepto mortis articulo, valeat relaxare. Sed ne hoc quidem consuetudine, propter addita consecrationum consilio, omnino satis esse noscitur ad huiusmodi sacrilegia in populo prohibenda. Qui enim alicui vim inferre solent, ponunt, id secreto, in occulto, ut maxime evadant, veluti impium illud factum indicat in personam electi filii nostri Caroli, tituli sanctae Praxedis Praebyteri Cardinalis b. Borromaei, Ecclesiam Mediolanensem sanctissimis institutis studiosè informantis, pro eorum tentatum. Quae res nos gravias commovet, vehementiusque excitat, omnia exquirere, ut nobilissima corporis nostri partes undique protegamur. Quibus eorum praesidio erimus, quibus suppeditaverimus, quibus

a Ioan. Andr. in cap. ad Apostolica, h. perperavit, de iure iur. in 6. in vers. Cardinales. Praepositi in e. in panis, de persona, numer. 20. a. qui. Anthon. in vers. de panis, ad Affili. in cap. 11. eodem. 1. in vers. qui sunt. b. de iure, de 1169. a. Monachus quibusdam, consuetudo: illa quibus sit ius fuit facta: illi 9. comprobati, de gradatu, capite p. iustitiae.

nique turabimur, si templi Dei bases, si clarissima Ecclesiarum lumina, si speciales filios, qui pro animabus populo- rum, pro fide, pro iustitia, pro unitate pervigilant, in- ultos deseramus? Itaque sanctioni predicta de simili- bus fratrum nostrorum consilio adiacentes, statuimus, ut quisquis, etiam a nudo consilio, aut simplici favore, aut omnino à ceteris predictis alienus quempiam autho- rum, administratorum, vel consistorum conjuracionis, sive conspiracionis, aut commissi, committendive cri- minis in personam Cardinalis, illorumve fautorum, re- ceptorum, vel occultatorum, sive exrenunciacione sibi protinus vel per interpositam personam aut literas facta, cognoverit, sive ex scripturis, cœtu, conatu, concur- su, insidiis, aliisve signis & indicis qualemcunque sci- entiam habuerit, vel etiam conjecerit, quivis horum quicquam intellexerit, quantumcunque res alias occulta sit, quamprimum id Rom. Pont. si in Curia fuerit, sin- autem, ordinatio loci, vel si Cardinalis ipse ordina- rius extiterit, propinquiiori Episcopo, & si crimen non- dum commissum fuerit, etiam ipsi Cardinali prope- ret revelare. Quicumque vero etiam non subditus, & om- nino extraneus defecerit, cuiuscunque dignitatis fue- rit, predicto sit excommunicationis laqueo inmodatus, pariterque majestatis reus infamiam, & omnes poenas predictas eo ipso incurat. Eadem nihilominus con- ditione quoad reliquas eius partes, ac ceteris omni- bus sanctionibus canonicis, & civilibus, ad talium co- coitionem editis, in suo robore duraturis. Porro si quis ad sanitatem revertens, rem adhuc incognitam re- tulerit, omni noxa penitus liberetur. Ceterum loci ordi- nationi secreto casum ad se delatum, predicto Pontifi- ciprimo quoque tempore nuntiare, & interim rem om- nem ab istis perquirere, & si necessitas tunc postulet, seculare quoque brachium adhibere. Dat. Rom. 14. Ca- lend. Jan. 1569.

Leo Decimus, in Concilio Latera- nensi.

Cardinales, qui sedi Apostolicae, & communis omnium Christi- fidelium Patri assident, praedicti virtutibus, & integris moribus illustrari debent.

CAP. IV.

Omnes in ipsa Ecclesia post summum Pontificem ho- nore ac dignitate praecedant, conveniens ac debitum est, ut vitæ munditia, ac virtutum splendore cunctis pra- fulgeant. Quapropter non modo hortamur eos ac mo- nemus, verumetiam statuimus, & ordinamus, ut de- cetero quilibet Cardinalium pro tempore existens, jux- ta doctrinam Apostoli, ita sobriè, castè, ac pie vivat, ac non solum à malo, sed ab omni etiam specie mali ab- stineat, coram hominibus luceat, Deumque in primis operibus honorificet. Sint omnes vigiles, ac divinis officii, missarumque celebrationibus intenti, habeant- que capellas suas in loco honesto, prout facere consue- verant. Sitque eorum domus, familia, mensa, sup- pellexque non fastu, aut pompa, neque superfluis rebus, neque aliquo modo reprehensibilis, ne peccandi, ex- cendique modum licentia inde nascatur, sed ut aquum est, modestè & frugalitatis speculum tunc mereantur. Illis itaque sint contenti, quæ sacerdotalem præ se fe- rant modestiam, ac prælatos & quoscunque alios in- dignes viros ad Romanam Curiam venientes, benignè, honorificèque, tam publicè quàm privatim tractent, & apud nos & successores nostros gratiosè, liberaliter- que eorum negotia commendata suscipiant. Præterea ministerium indecorum Episcoporum, Prælatorumque in domibus non habeant, ne ceteris præesse inhiuant, & sacro charactere insigniti, in villa descendant mini- stria, passimque pastoralis officii contemptum indu- cant. Eos itaque quos vel nunc habent, vel in posse-

rum sunt habituri, honorificè, ut fratres, ac juxta eorum- status concedentiam, tractent. Cumque Rom. Ponti- fici communi omnium Christi fidelium patri assistant, personarum acceptatores, vel advocatos eos fieri, valde- inconveniens est.

Propterea statuimus, ne partialitatem suscipiant ali- quam, neque Principum, aut communitatum, vel quo- rumcunque aliorum contra quempiam, nisi quantum ju- stitia & æquitas postulat, eorumque dignitas, & condi- tio requirit, promotores aut defensores fiant, sed à priva- ta omni passione sejuncti, sedandis & componendis inter- quoscunque litibus, omni diligentia vacent, incumbant- que, Principum, & quorumcunque aliorum ac præfer- tim pauperum, & religiosorum iusta negotia pio promo- veant affectu, oppressos & iniuste gravatos iuxta vires suas, & officii debitum adjuvent. Tituli sui loca, si præ- sentes in curia fuerint personarum, si verò absentes, per Vicarium idoneum semel saltem singulis annis visi- tent, clericos & populos Ecclesiarum titulo suo subje- ctarum, cum diligentia inquirent, vigilentque circa cul- tum divinum & bona dictarum Ecclesiarum, moresque in primis & vitam clericorum & parochianorum soler- ter explorent, eosque omnes & singulos ad rectè, hone- stè, & vivendum paternò moneant affectu. Pro augmen- to autem divini cultus, & salute animarum, quilibet Car- dinalis, vel in vita donet, vel in mortis articulo relin- quat suo titulo, quantum sit satis ad Presbyterum unum commode ibi sustentandum, vel si Ecclesia indigeat re- paratione, vel alia subventione, tantum illi relinquat, vel donet, quantum conscientia sua videbitur. Et cum- minimè deceat, affines, & consanguineos præsertim bene- meritum & laudabile sit, non propterea tamen vel bene- ficiorum multitudine, vel Ecclesiasticis redditibus ita eos- impleri convenire arbitramur, ut ceteri damnum ex ha- jusmodi largitionis intemperantia patiantur, & inde- scandalum nascatur.

Statuimus itaque, ut Ecclesiarum bona temerè non ef- fundant, sed ea in piis & sanctis operibus exponant, quo- rum causa magni, & optimi redditus per sanctos Patres sta- tuti, & ordinati fuerunt. Volumus etiam, ut Ecclesiis eisdem Cardinalibus commendatis, etiam si Cathedral- es, Abbatialesve, aut Prioratus, vel quæcunque alia be- neficia Ecclesiastica fuerint, absque omni profus excu- satione procurent, ac omni conatu suo provideant debi- tè interiri: Cathedralibus dignos & idoneos Vicarios, seu sustentatores, prout consuetudo fuerit, cum digna & competenti mercede apponentes, reliquis autem sub- commendatis Ecclesiis aut Monasteriis de iusto Clerico- rum, vel Capellanorum, seu religiosorum, aut Monacho- rum Deo sufficienter & laudabiliter servientium mune- re providentes, adificia quoque, possessiones, & jura qua- cunque in statu convenienti conservent, & diruta instau- rent, sicut ad bonorum prælatorum & commendatariorum officium spectat.

Idem ibidem.

Familia Cardinalium quo magis personis illustratis subsunt, ad cultum illustriorem modestè enutrire debent.

CAP. V.

Statuimus etiam, ut Cardinales circa numerum famu- liarium, equorumque, suis impensis alendorum, usa- gna utantur circumspectione, ac diligenti providentia, ne majorem numerum quàm sua facultas, conditio, ac dignitas patiantur, habentes, luxus ac prodigalitatis vi- tio notari possint, nevé rursus avari, sordidique habe- antur, si in magnis & amplis redditibus paucissimis vi- ctum præbeant, cum domus Cardinalis patens hospiti- um, portusve ac refugium proborum & doctorum ma- ximè virorum, & pauperum nobilium honestarumque personarum esse debeat. Sint igitur circa modum

& numerum tenendi prudentes, ac de familiarium qualitate inprimis curiosi, ne ex alienis vitis turpem sibi contrahant infamiam notam, vulgoque obloquendi, calumniandi que iustas præbeant occasiones. Et cum maxime providendum sit, ut non solum coram Deo cui primam placere debemus, sed etiam coram hominibus opera nostra probentur, ut cæteris exemplo ad imitandum possimus esse, ordinamus ut quilibet Cardinalis se domus ac familiaris suæ optimum rectorem, præfectumque ostendat esse, tam circa ea quæ extrinseca omnibus apparent, quàm quæ intus latent abscondita. Habeat itaque eorum quisque Sacerdotes, & Levitas, honestis vestimentis indutos, attenteque provideat, ne quis in familia sua quoquo modo beneficiatus & in factis ordinibus constitutus, vestes portet versicolores, nec eo habitu utatur qui ordini Ecclesiastico parum conveniat. Quare in presbyteratus ordine constituti, vestes colorum quæ clericis à jure non prohibeantur, deferre debeant, usque ad talos saltem demissas & habentes dignitates in cathedralibus, & canonici etiam in collegiatis habentes, & Cardinalium capellani Missas celebrantes, capitium deferre in publico teneantur.

Scutiferis verò paulò supra talos concedantur, parafrenarii, quia in assiduo sunt motu, ministerioque funguntur laboriosiore, brevioribus, ac magis expeditis vestibus uti possint, etiam si fuerint clerici, dummodo in Presbyteratus ordine non sint constituti. Ita tamen, ut ab honestate non discedant, sed ita vivant, ut mores Ecclesiasticis suis ordinibus non discrepent. Reliqui verò clerici temperatè ac modestè omnia faciant, & tam ipsi clericis beneficiati, quàm in sacris ordinibus constituti, commam, neque barbam, non nutriant, neque mulas aut equos cum phaleris, ornamentisque ex velluto aut serico factis, habeant, sed ejusmodi rebus ex panno tantum, aut corio simpliciter utantur.

Paulus IV.

Lites & causa Cardinalium evocantur, & Pontifici decisioni referantur.

CAP. VI.

Lites & causas inter quoscunque sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales super quibusvis rebus & bonis, tam Ecclesiasticis quàm secularibus, vel quorumvis ordinum regularibus, coram quibusvis iudicibus, in quavis instantia, ac etiam in negotio executorio, vel restitutionis in integrum, quomodolibet vententes & pendentes, ad nos in eisdem statu & terminis, in quibus reperiuntur, advocamus, cognitionemque & decisionem illarum nobis reservamus, decisionemque & terminationem per nos super illis faciendam, appellacionem quacunque etiam alias de jure admittibili rejecta & postposita, standum, acquiescendum, & patienter omnino parendum & obediendum fore statuimus & ordinamus, ac similiter in titulis & causis, quæ de cætero inter eosdem Cardinales exoriri contigerit, observari volumus. Romæ 1555. 9. Ianuarii.

Leo Decimus, In Concilio Lateran.

Pompa funebri Cardinalium, quo sumptu perfolvi debeat.

CAP. VII.

Expensæ funebres Cardinalium computatis omnibus, centum & quinquaginta florenorum summam excedere non debent, nisi exequutorum providentia iustis allegatis causis ac rationibus, plus exponendum esse duxerit. Exequiæ & castrum doloris, prima & nona die fiant, infra octavam verò Missæ de more celebrentur.

^a Episcoporum domus (ait dicitur Hieronymus) omnium commune debet esse hospitium. Locus unum, aut duos, aut paucos recipiens, impletus hospitalitatis officium. Episcopus, nisi omnes receperit, inhumane est. Vide Can. 40. Apost. c. prohibetur. 23. dist. & Carthag. Synod. 4. c. cleric. de vita & honestate clericorum.

TITVLVS V. DE ETATE ET QUALITATE ordinandorum.

CAP. I.

Cum non deceat divino mysterio asserere ordinis dedecore a mendicare, aut secularem quicumque exercere, sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps ordinis secularis, quamvis alias moribus, scientiis, & exercitiis idoneus, ad sacros ordines promoveretur, nisi prout legitime constaret eam beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicium honestè sufficeret, pacificè possidere vel alias ordinari non posset, nisi juxta decretum Concilio de super editi formam & tenorem. Quam rem nulla in hujusmodi decreto religiosorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli, quos collectè accipimus, ceterorum ordinum religiosorum, Clericorum, vel Clerici, intra claustra monasteriorum, vel aliorum more regularium in communi viventes, nunquam, seu non nisi ad certum tempus profectum emittunt, & ex claustro exire, & dimittit secularem libere & licite possunt, religionis præsertim obsequio adire libere & licite possunt, & juxta dicti decreti tenorem ad sacros ordines se promoveri præcedant, & nullis Episcopis passim promoveantur, ac quæ inde peritunquæ illud inconueniens eveniat, ut sic quædam ex claustro exeuntes, & per seculum vagantes, vel mendicantes, vel fordidum quatum exercere, non sine nota dedecore, ac ordinis vilipendio, & quàm plurimum Christi fidelium scandalo cogantur. Nos igitur, in singulorum Dei ministrorum honorem, & deus (quærum jura nobis est) sinceris exoptamus studium, ut propriis & ex certa nostra scientia, de quibus plenitudine, hac perpetuo valitura sanctione decretum, & didicimus de Clericis secularibus loquentes ad tenorem, & singulos etiam cujuscuque ordinis Clericos religiosorum seculares, more religiosorum viventes, in communi non professos, harum serie extendimus, & ampliamus, ac religiosos, & aliis prædictis non professos, ut ad sacros ordines promoveri, nec non omnibus & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, gratiam, & communionem sedis Apostolicæ habentibus, ut ordines ipsos hujusmodi religiosorum impendere, nisi observata forma dicti decreti, non contrate sanctæ obedientiæ, & sub indignatione nostræ penæ interdiciamus, & prohibemus, ac cetera facientes peccatum à præstatione talium nullatenus ipso jure suspendimus. Romæ Idibus Octobris.

TITVLVS VI.

DE FILIIS PRESBYTERORVM

Clemens VII.

Filii Presbyterorum beneficii, quibus eorum patres presbyteri curaque dispensationi gratia intercedunt, non infirmantur.

CAP. I.

Ad canonum conditionem non est debent pertinere, cum statuta à se vel prædecessoribus ad animarum Christi fidelium salutem propter eorum abulum, qui successu temporum hominum succrescente, magis indies dignoscantur esse, quàm prodesse animaverit, ne ulterius obedi-

^a Cap. Diaconi sunt, circa med. 91. dist. Concil. Trid. 24. c. cap. 2. s. 9. 7. 6. planum.

